

Algemene ziekenhuizen: dichtbij, toegankelijk en onmisbaar

De zorg verandert in hoog tempo. De zorgvraag neemt toe, met name onder ouderen en mensen met meerdere chronische aandoeningen. Juist in deze dynamiek bewijzen algemene ziekenhuizen hun waarde. Wij zijn dichtbij, vertrouwd en toegankelijk, en kunnen heel goed samen met onze regiopartners de medische zorg in de regio organiseren. Het aandeel ziekenhuiszorg dat geleverd wordt door algemene ziekenhuizen is 40%. Dit richt zich op vrijwel alle medisch specialistische zorg, uitgezonderd hoog-complexe ingrepen, en met name ook op de veelvoorkomende zorg voor kwetsbare ouderen. Maar hoe zorgen wij ervoor dat wij dit kunnen blijven doen?

'Rivierenland samen beter'

De zorgvraag stijgt, en daarmee groeit de druk op ziekenhuizen. Wij willen met dezelfde mensen en middelen steeds meer patiënten helpen. Dit doen wij door binnen ons regionale (zorg)netwerk 'Rivierenland samen beter' ziekenhuiszorg waar mogelijk te voorkomen via samenwerking met onder andere het sociaal domein. Wij verplaatsen zorg naar huis met telemonitoring, thuisbehandelingen zoals chemotherapie, en het meedenkconsult, in samenwerking met de huisartsen. Wij vervangen fysieke zorg door digitale oplossingen, zoals e-health en kunstmatige intelligentie. Wij verbeteren ziekenhuiszorg door samen met de patiënt beslissingen te nemen, waarbij er ook aandacht is voor proactieve zorgplanning.

Sterke regionale zorginfrastructuur

Wij werken binnen ons regionale (zorg)netwerk 'Rivierenland samen beter' aan nieuwe zorgconcepten om de zorg beter en toegankelijker te maken. Dit gaat bijvoorbeeld over een 'Kliniek gezondheidszorg voor ouderen' samen met de VVT en over 'Siependaal'. Deze kliniek 'Siependaal' naast ons ziekenhuis is een concreet voorbeeld van samenwerking, in dit geval tussen de geestelijke gezondheidszorg (Pro Persona), de verslavingszorg (Iriszorg) en Ziekenhuis Rivierenland. Hiermee kunnen mensen met een psychiatrische aandoening en/of verslavingsproblematiek opgenomen worden zonder dat onderscheid gemaakt wordt tussen deze type aandoeningen. Ook acute opvang voor mensen in psychische nood is daar mogelijk in samenwerking met onze psychiaters, beveiligers en de SEH.

Een sterke regionale zorginfrastructuur vraagt om samenwerking tussen algemene, topklinische en academische ziekenhuizen. Het is van belang dat wij de capaciteit in de gehele sector behouden en dat algemene ziekenhuizen breed blijven opereren. Concentratie van zorg moet niet alleen richting grote ziekenhuizen plaatsvinden, maar ook naar algemene ziekenhuizen als volumenorment dat vragen. Met dit laatste bedoelen wij dat het vaak mogelijk is om de volumenorment in beide ziekenhuizen te halen door enkele patiënten van grotere ziekenhuizen in algemene ziekenhuizen te behandelen. Als wij niet oppassen leidt ondoordachte concentratie tot verschraling, met als gevolg dat kwetsbare patiënten niet meer terecht kunnen in hun eigen ziekenhuis.

Houden wij ons met de juiste dingen bezig?

In veel zorgdiscussies duikt het Integraal Zorgakkoord (IZA) op. Dit akkoord helpt de samenwerking, maar het lost de fundamentele uitdagingen nog niet op. De zorgvraag stijgt niet minder snel door het zetten van handtekeningen. Helaas kost het laten vrijkomen van IZA-gelden onevenredig veel inzet van medewerkers en consultants, terwijl deze energie beter besteed kan worden aan daadwerkelijke zorgtransformatie. Wij moeten versnellen, opschalen en verfijnen wat al werkt: oncologie thuis, telemonitoring, het meedenkconsult, fractuurdetectie middels AI, welzijnsloketten, wijkklinieken en reablement. Wij hebben geen tijd om eindeloos te schrijven over oplossingen; wij moeten ze uitvoeren.

Urgentiebesef

Tijdens de COVID-crisis voelden wij hoe het is als de zorgvraag ons te boven gaat. Destijds dachten wij dat dit een blijvende les zou zijn. Wij zouden anders gaan werken, anders reizen, op een andere manier de gezondheidszorg inrichten. Maar nu de crisis voorbij is, lijken oude gewoontes weer de overhand te krijgen. Terwijl wij weten dat de zorgvraag blijft stijgen, blijven wij werken binnen de bestaande kwaliteitskaders en financieringsmodellen die zorgtransformatie juist belemmeren. Het urgentiebesef dat tijdens COVID zo sterk was, lijkt te zijn weggeëbd.

De toekomst is een sterke regionale infrastructuur

Een groot deel van tijd en geld gaat naar impactanalyses t.b.v. de discussie rondom volumennormen beschreven in het IZA en de concentratie die daaruit zou moeten volgen. Maar lost dit werkelijk iets op?

Er is weinig bewijs dat verdere concentratie van zorg leidt tot betere gezondheidsuitkomsten. Wel is er een reëel risico dat kwetsbare mensen met meerdere aandoeningen straks niet meer terecht kunnen in hun ziekenhuis of zorg gaan mijden omdat ze niet willen of kunnen reizen naar het ziekenhuis verderop. Als ziekenhuizen vaardigheden verliezen, verdwijnen ook specialisten en ander gespecialiseerde zorgverleners naar andere sectoren of regio's. Wat betekent dat voor de toegankelijkheid van zorg?

Concentratie mag niet ten koste gaan van de capaciteit. Regionale oncologienetwerken laten al zien dat kwaliteit prima geborgd kan worden zonder onnodige centralisatie.

De focus moet liggen op behoud van vaardigheden en behoud van capaciteit, niet op verdere verschraving van het zorglandschap. De oplossing is niet om volumes naar één plek te concentreren, maar om ziekenhuizen complementair te laten samenwerken. Zorg dat algemene ziekenhuizen breed inzetbaar blijven, zodat kwetsbare patiënten niet tussen wal en schip vallen.

De toekomst van de zorg ligt in samenwerking, innovatie en het behoud van een sterke regionale infrastructuur. Algemene ziekenhuizen zijn hierbij onmisbaar vanwege hun initiërende en stimulerende functie binnen de regio om tot voorkomen, verplaatsen, vervangen en verbeteren van zorg te komen. En vanwege het grote aandeel patiëntenzorg dat geleverd wordt, waardoor academische ziekenhuizen en topklinische ziekenhuizen ruimte houden om hun gespecialiseerde functie te kunnen blijven vervullen. Laten wij ons daarom richten op wat echt telt: gezondheid in de regio bevorderen, waarbij het van belang is dat zoveel mogelijk patiënten terecht blijven kunnen in hun ziekenhuis voor de best mogelijke zorg.

Laten wij ons richten op wat echt telt: gezondheid in de regio bevorderen!

Wendy Bosboom, voorzitter Raad van Bestuur Ziekenhuis Rivierenland
Stephan Levering, voorzitter Coöperatie Medische Staf Ziekenhuis Rivierenland

Een serie verhalen

Om het gesprek terug te brengen naar de kern – daar waar patiënt en zorg elkaar ontmoeten – delen onze ziekenhuizen de komende periode verhalen. Deze verhalen belichten wat goed gaat, waar de knelpunten liggen en wat nodig is om de integrale beweging voort te zetten.

Dit is ervaring 6 in de serie.